

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Άριστοτέλης, Προτρεπτικός [Πρός Θεμισώνα], αποσπ. 8-9

Τὰ ὑποκείμενα πρὸς τὸν βίον ἡμῖν, οἷον τὸ σῶμα καὶ τὰ περι τὸ σῶμα, καθάπερ ὄργανά τινα ὑπόκειται, τούτων δ' ἐπικίνδυνός ἐστιν ἡ χρῆσις, καὶ πλέον θάτερον ἀπεργάζεται τοῖς μὴ δεόντως αὐτοῖς χρωμένοις. Δεῖ τοίνυν ὀρέγεσθαι τῆς ἐπιστήμης κτᾶσθαι τε αὐτὴν καὶ χρῆσθαι αὐτῇ προσηκόντως, δι' ἧς πάντα ταῦτα εὖ θησόμεθα. Φιλοσοφητέον ἄρα ἡμῖν, εἰ μέλλομεν ὀρθῶς πολιτεύσεσθαι καὶ τὸν ἑαυτῶν βίον διάξειν ὠφελίμως.

Ἔτι τοίνυν ἄλλαι μὲν εἰσὶν αἱ ποιοῦσαι ἕκαστον τῶν ἐν τῷ βίῳ πλεονεκτημάτων ἐπιστήμαι, ἄλλαι δὲ αἱ χρώμεναι ταύταις, καὶ ἄλλαι μὲν αἱ ὑπηρετοῦσαι, ἕτεροι δὲ αἱ ἐπιτάττουσαι, ἐν αἷς ἐστὶν ὡς ἂν ἡγεμονικωτέραις ὑπαρχούσαις τὸ κυρίως ὄν ἀγαθόν. Εἰ τοίνυν μόνῃ ἢ τοῦ κρίνειν ἔχουσα τὴν ὀρθότητα καὶ ἢ τῷ λόγῳ χρωμένη καὶ ἢ τὸ ὅλον ἀγαθὸν θεωροῦσα, ἣτις ἐστὶ φιλοσοφία, χρῆσθαι πᾶσι καὶ ἐπιτάττειν κατὰ φύσιν δύναται, φιλοσοφητέον ἐκ παντὸς τρόπου, ὡς μόνῃς φιλοσοφίας τὴν ὀρθὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀναμάρτητον ἐπιτακτικὴν φρόνησιν ἐν ἑαυτῇ περιεχούσης.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 3) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις **λέξεις/φράσεις** του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 3):

1. Κατά τον Αριστοτέλη, για να κάνει ο άνθρωπος ορθή χρήση όλων των μέσων που διαθέτει από τη φύση, επαρκεί η αναζήτηση και απόκτηση γνώσεων.
2. Η φιλοσοφία είναι απαραίτητη και για τον δημόσιο και για τον ιδιωτικό βίο.
3. Στο συμπέρασμα του συλλογισμού και στην πρώτη και στη δεύτερη παράγραφο χρησιμοποιείται το ίδιο ρηματικό επίθετο.

β. «**δι' ἧς πάντα ταῦτα εὖ θησόμεθα**»: Σε ποιες λέξεις ή φράσεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου παραπέμπουν η αναφορική και η δεικτική αντωνυμία του συγκεκριμένου αποσπάσματος; (μονάδες 4)

Μονάδες 10

B1. Σε ποιο συμπέρασμα καταλήγει ο Αριστοτέλης στο απόσπασμα 9 (Έτι τοίνυν... περιεχούσης) του Προτρεπτικού λόγου και με ποια επιχειρήματα;

Μονάδες 10

B2.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Νάιγκελ Γουορνμπάρτον, Φιλοσοφία: Τα βασικά

Το βιβλίο του Νάιγκελ Γουορνμπάρτον «Φιλοσοφία: Τα βασικά» διευκολύνει τον αναγνώστη να εισέλθει στον κόσμο της φιλοσοφίας. Κάθε κεφάλαιο ασχολείται με μια βασική περιοχή της φιλοσοφίας, εξηγώντας και διερευνώντας τις βασικές ιδέες και τα βασικά θέματά της.

Όταν η ύπαρξή μας ακολουθεί μία ρουτίνα χωρίς ποτέ να εξετάζονται τα κίνητρα πάνω στα οποία βασίζεται, είναι σαν να οδηγούμε ένα αυτοκίνητο που δεν έχει πάει ποτέ service και του οποίου μπορεί να εμπιστευτεί κανείς στα φρένα, το σύστημα οδήγησης, τη μηχανή, αφού μέχρι τώρα δεν παρουσίασαν ποτέ πρόβλημα, χωρίς όμως να παύει να είναι αυτή η εμπιστοσύνη του απόλυτα δικαιολογημένη. Τα τακάκια των φρένων μπορεί να είναι ελαττωματικά και να μην λειτουργήσουν ακριβώς τη στιγμή που τα χρειάζεσαι περισσότερο. Κατ' αναλογία μπορεί οι αρχές στις οποίες στηρίζεται η ζωή του καθένα μας να μην παρουσιάζουν κανένα απολύτως πρόβλημα, μέχρι που θα παρουσιαστούν οι δυσκολίες της ζωής και οι αρχές αυτές θα τεθούν υπό αμφισβήτηση. Αλλά από την άλλη πλευρά αν δεν αμφισβητείτε σοβαρά την ορθότητα των αντιλήψεων στις οποίες βασίζεται η ζωή σας, σίγουρα κάνετε τη ζωή σας φτωχότερη, επειδή ακριβώς δεν αξιοποιείτε τις διανοητικές σας δυνάμεις.

Μτφρ. Β.Χατζοπούλου

Σε ποιον βαθμό, κατά τη γνώμη σας, οι παραπάνω αναφορές είναι σύμφωνες με τις θέσεις του Αριστοτέλη στον Προτρεπτικό; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές και στα δύο κείμενα.

Μονάδες 10

B3. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε κάθε όνομα της στήλης Α και δίπλα το γράμμα της στήλης Β που αντιστοιχεί στη σωστή φράση.

A	B
1. Μέλητος	α. φίλος του Σωκράτη και ηγετική μορφή των
2. Αναξαγόρας	Τριάκοντα

3. Κριτίας	β. Πυθαγόρειος φιλόσοφος
4. Αρχύτας ο Ταραντίνος	γ. στη <i>Θεογονία</i> του περιγράφει τη γέννηση των θεών
5. Ησίοδος	δ. μήνυσε τον Σωκράτη ε. κατηγορήθηκε και αυτός για ασέβεια

Μονάδες 10

B4. Να επιλέξετε από τη στήλη Β για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη ή φράση της στήλης Α την **ορθή σημασία** της σύμφωνα με το αρχαίο διδαγμένο κείμενο:

A	B
1. <i>άπεργάζεται</i>	α. αποτελείώνω β. δημιουργώ
2. <i>προσηκόντως</i>	α. όπως αρμόζει β. προσεκτικά
3. <i>πολιτεύσεσθαι</i>	α. κυβερνώ β. ζω ως πολίτης
4. <i>έπιτάττουσαι</i>	α. επιτακτικές β. καθοδηγητικές
5. <i>άναμάρτητον</i>	α. αλάνθαστη β. αμαρτωλή

Μονάδες 10